

KARTA ZESPOŁU ARCHIWALNEGO

NUMER ZESPOŁU

482

KATEGORIA

A

NAZWA ZESPOŁU

Staszic

PRZEKAZUJĄCY

OUG Kielce

WYKONAWCA SPISU

Kopalnie i Zakłady Przetwórcze Siarki Siarkopol

ROK PRZEKAZANIA

2014

MIEJSCOWOŚĆ

Rudki

GMINA

Nowa Słupia

POWIAT

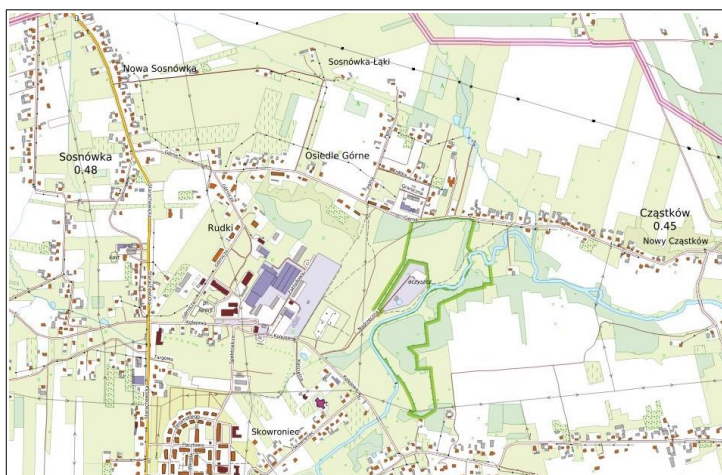
Kielce

WOJEWÓDZTWO

świętokrzyskie

REJON DOKONANEJ EKSPLOATACJI

Rudki

CHARAKTERYSTYKA ZESPOŁU ARCHIWALNEGO

ZAKRES CHRONOLOGICZNY

—

—

—

IŁOŚĆ JEDNOSTEK

2

DOK. KARTOGRAFICZNA

119

SUMA

121

IŁOŚĆ PODJEDNOSTEK

2

132

134

IŁOŚĆ mb

—

IŁOŚĆ SKANÓW

—

132

132

ZAKRES POSIADANEJ DOKUMENTACJI

TEKST: plan ruchu.

KARTOGRAFIA: karty tytułowe; mapy: powierzchni, wyrobisk górniczych, przekroi geologicznych.

—

RYS HISTORYCZNY

ZAKŁAD GÓRNICZY	Staszic		
METODA EKSPLOATACJI	podziemna		
PRZEDSIĘBIORCA	Kopalnie i Zakłady Przetwórcze Siarki Siarkopol		
NAZWA ZŁOŻA	—		
RODZAJ KOPALINY	uran, piryt, syderyt, hematyt		
NAZWA TG	—		
NAZWA OG	—		
ROZPOCZĘCIE EKSPLOATACJI	—	ZAKOŃCZENIE EKSPLOATACJI	—
KONCESJA I WYGASZENIE	—		

Kopalnia Staszic znajdowała się we wsi Rudki, gmina Nowa Słupia, powiat kielecki, województwo świętokrzyskie.

Kopalnia pirytu w Rudkach była jedną z najstarszych kopalń w Polsce, eksploatującą początkowo rudy żelaza systemem odkrywkowym. Eksploatację złoże na większą skalę rozpoczęto w 1925 roku. Od 1933 r. prowadzono eksploatację pirytu, syderytu i hematytu. Do 1949 hematyt i syderyt eksploatowano także systemem odkrywkowym. Kopalnia początkowo nosiła nazwę „Staszic”, a następnie „Siarkopol”. Złoże udostępniono trzema szybami oraz sztolnią. Szyby łączyły się na poszczególnych poziomach z wyrobiskami poziomymi i pochyłymi. Oprócz szybów kopalnia posiadała trzy szybki ślepe, udostępniające podpoziomowo niższe partie złoże. Szyb wdechowy „Stanisław”, głębokości 172 m, łączył powierzchnię z poziomami II i III. Szyb wentylacyjny, głębokości 221 m, łączył powierzchnię z poziomami I, II, III i IV. Szybik podsadzkowy nr 4, głębokości 50 m, łączył powierzchnię z poziomem I. W kopalni funkcjonowały następujące szybki ślepe: nr 6, głębokości 72 m, S-6, głębokości 135 m oraz nr 3, głębokości 60 m. Z dniem 1 stycznia 1971 roku przystąpiono do likwidacji Kopalni Pirytu „Siarkopol” w Rudkach.

Jak wynika z opracowania [2]: „Złoże pirytu Rudki jest położone w obrębie strefy tektonicznej o regionalnym zasięgu, zwanej dyslokacją Rudek Staszic [...]. Przecina ona południkowo fałd łysogórski i przemieszcza względem siebie skały starszego paleozoiku (kambr-dewon) na odległość około 4 km. W obrębie tej dyslokacji sąsiadują ze sobą skały piaskowcowo-lupkowe syluru i dewonu dolnego, tworzące zachodnie, wiszące skrzydło oraz skały węglanowe dewonu środkowego (eifel i żywet), stanowiące wschodnie, zrzucone skrzydło. Szerokość szczeliny dyslokacyjnej wynosi 80–100 m. Jest ona wypełniona megabrekcją tektoniczną złożoną z bloków kwarcytowych, piaskowcowych i dolomitowych, tkwiących w wyprasowanych łupkach, mułowcach lub ilach czarnych lub pstrych. W południowym odcinku okruszczowanie pirytem obejmuje samą szczelinę tektoniczną, jak również występuje w stropie dolomitów skrzydła zrzuconego. [...] Eksploatację pirytu prowadzono na pięciu poziomach, do głębokości 240 m., wybierając rudy bogate: »piryt ziemisty« (zawierający 37–42% siarki), piryt skalisty zwiezły (ok. 35% S) i dolomity pirytonośne (14–32% S). W latach 1925-1971 w kopalni Staszic wydobyto 4 mln ton bogatej rudy pirytovej, 1,5 mln t skały pirytonośnej Staszic [...]. Ponadto w zasobach złoże (obliczonych do głębokości 560 m) pozostawiono około 2 mln t pirytu, 18 mln t skały pirytonośnej, 0,6 mln t syderytu i 0,9 mln t dolomitów z hematytem”.

Od 1956 przedsiębiorstwo ZPR-1 skupowało w kopalni Staszic wydobytą ubocznie rudę uranu, którą przewożono do sortowni w Kowarach. W sumie w latach 1956–1967 w kopalni wydobyto 5006,5 t. rudy uranu, co dawało średnio rocznie 250–300 kg uranu w rudzie.

Bibliografia

1. Klementowski R., *W cieniu sudeckiego uranu*, Wrocław 2010.
2. *Źródła do dziejów kopalnictwa uranowego w Polsce*, oprac. M. Zdulski, Warszawa 2000.